

Animus sibi soli malevola, ac noxia fuit, divino vero iratus, ac puero nullum nocementum intulit. Ex Dei peccans, mandato dicunt Moyses & Aaron Pharaoni, ut dimittat populum Hebræum: & induratum est cor Pharaonis, & non audivit eos, sicut præceperat Dominus: Exod. 7. numero 17. quod per decem vices factum, & quisnam ex tali obduratione grave damnum reportavit? Populus Hebræus, an Pharaos? Maxime Pharaos in conscientia grave inobedientiæ peccatum; deinde in bonis externis, in aqua, in aëre, in terra, in campis, in animalibus, in primigeniis, & tandem ipse tanquam plumbum descendit in aquis vehementibus. Populo autem Hebræo nullum malum contigit in terra Gessen ubi erant. Exod. 9. num. 26. sed ejus magna gloria, & exaltatio inde subsequuta est, cum Deus pro ejus defensione tot prodigia ediderit. Obduratio Pharaonis multa mala, tam interna, quam externa ipsi peperit; Populo autem Hebræo nullum, sed magnam gloriam, & exaltationem.

74. Tertiò: D. Petrus Chrysologus serm. 153. D. Chryf. Itatus est Herodes, ait: *Dolet impietas se illu- sam, diluam se crudelitas furit; fremis dolosi- tas se deceptam, & in se fraus reversa colliditur.* Nullum tam rigidum detrimentum, tamque asperam animi collisionem ab aliquo sevo hoste patitur princeps, quam à suo furore, ac ira concepta. Nam Princeps affluens est, ut omnia ad sui beneplacitum contingant; cum in obsequio suæ voluntatis impeditum, ac frustratum se videt: inde furore æstuat, ac fremit, ut nihil ei supersit, nisi mors. Ob repulsam datam à Naboth de sua vinea, quam magnopere exoptabat Achab: *Projiciens se in lectulum, avertit faciem suam ad parietem.* 3. Reg. 21. numer. 4. non multum mirabile quod Rex iratus nimis in lectulum incidat, cum ira Regis infirmitas mortis sit, ad mortem que properare faciat. Dicitur Proverbio. 16. num. 14. *Indignatio Regis, nuntii mortis:* Quæ verba Salazar ad mortem ipsius Regis accommo- dat, quasi nil prius annuntiet ira regis, quam ip- sius perditionem, ac mortem: & pondera, quod dicitur: *Indignatio Regis nuntii mortis:* Ac si ipsa indignatio non sit unus nuntius, sed multiplex, Regis mortem declarans, & testifi- cans.

QUÆSTIO XV.

Quare Herodes occidit sanctos Infantes.

75. A It Sacer Text. n. 16. & mittens occidit om- nes pueros, qui erant in Bethleem & in om-

nibus finibus ejus: Quod latè explicavi citato cap. 8. q. 4. 5. 6. 7. & 8. nunc verò adde.

Miratur sane de hac re D. Leo serm. 2. de Epiphania, & ait: *Christus, ne nullum ei tempus esset absque miraculo; ante usum linguæ potestatem verbi tacitus exercebat, & quasi jam diceret: Sinite parvulos venire ad me, talium est enim regnum cœlorum; nova gloria coronabat infantes, & de iniitiis suis parvulorum primordia consecrabat, & ut disceretur neminem hominum divini incapacem esse sacramenti, quando illa ætas apta esset marty- rio: Unius nostri salvatoris est nullum tempus absque mirabilibus præterire; ante usum linguæ potestatem verbi tacitus exercebat: Ut infans serviens ætati adhuc non loquebatur; & ta- men interius jam pueros ad coronam vo- cabat; cum enim ipse in uterum Virginis des- cendit, jam ubi multiplicatos fructus produce- bat.*

Dicitur Cant. 7. n. 2. *Venter tuus, sicut acervus tritici vallatus liliis.* Unum fuit granum frumenti in Utero Virginis, quomodo dicitur acervus, qui multos, veluti innumeros granos continet; ex quo illud divinum granum venit in ute- rum Deiparæ, ex tunc multiplicatum est, ut amplissimus acervus existimeretur, ut quot Filii Dei adoptantur, jam tunc apparebant in grano illo divino existentes in utero Mariano. Ri- chardus de Sancto Laurent. lib. 4. de Mariæ lau- dibus, ait per hoc quod dicitur acervus tritici, in- nuatur, quod plenus Filio Dei, qui se appellat gra- num frumenti. *Granum enim illud tritici potentia- liter erat acervus tritici, de quo scilicet grano, tanta spiritalis seges, fructificante Deo, multiplicata est.*

Ad hoc spectat quod divinus sponsus lo- quitur ad sanctissimam Virginem, Cantico. 4. num. 13. *Emissiones vine paradisis malorum pu- nicorum.* Unus tantum Arbor vitæ in sacretissi- mo utero Virgineo Mariæ, scil. unicus filius ejus meus Jesus, totius salutis, ac vitæ germen: tamen ab illo tot, & innumerabiles fructus prodeunt, ut amplissimum Ecclesiæ paradi- sum agant; pro quo audiendus est Guillelm. Abbas apud Delrium, & ait: *Emissiones fructus sunt ex Maria emissi: unius enim fructus est, qui ab efficaci salute Jesus dictus est; sed in uno illo fructu multiplex est fructus. In uno salvatore omnium Jesu plurimos Maria peperit ad vitam. Eo ipso quod mater est capitis, mul- torum membrorum mater est. Mater Christi, mater est membrorum Christi, quia caput, & corpus unus est Christus: ab illa cœlesti planta radicata in utero purissimæ virginis, multi pro- dierunt flores in agro Ecclesiæ: in uno illo fructu multiplex est fructus. Etiam ab utero, & infantia, ab utero Baptista sanctificatus; ab infantia innocentes martyrio coronati sunt.*

CAPUT III.

IN diebus autem illis venit Joannes Baptista prædicans in deserto Judææ. 2. & dicens: Pœnitentiam agite, appropinquavit enim re- gnum cœlorum. 3. Hic est enim qui dictus est per Isaiam prophe- tam dicentem: Vox clamantis in deserto, parate viam Domini, re- ctas facite semitas ejus. 4. Ipse autem Joannes habebat vestimen- tum de pilis camelorum, & zonam pelliceam circa lumbos suos: esca autem ejus erat locusta & mel sylvestre. 5. Tunc exibat ad eum Jerosolyma, & omnis Ju- dæa, & omnis regio circa Jordanem 6. Et baptizabantur ab eo in Jordane, confi- tentes peccata sua. 7. Videns autem multos Phariseorum, & Sadduceorum ve- nientes ad baptismum suum, dixit eis: Progenies viperarum, quis demonstravit vobis fugere à ventura ira? 8. Facite ergo fructum dignum pœnitentiæ. 9. Et ne velitis dicere intra vos, Patrem habemus Abraham. Dico enim vobis quo- niam potens est Deus de lapidibus istis fuscitare filios Abraham. 10. Jam enim securis ad radicem arborum posita est. Omnis ergo arbor, quæ non facit fru- ctum bonum, excidetur, & in ignem mittetur. 11. Ego quidem baptizo vos in aqua in pœnitentiam: qui autem post me venturus est (fortior me est, cujus non sum dignus calcamentum portare,) ipse vos baptizabit in Spiritu sancto, & igni. 12. Cujus ventilabrum in manu sua, & permundabit aream suam, & con- gregabit triticum suum in horreum, paleas autem comburet igni inextingui- bili. 13. Tunc venit Jesus à Galilæa in Jordanem ad Joannem, ut baptizaretur ab eo. 14. Joannes autem prohibebat eum, dicens: Ego à te debeo baptiza- ri, & tu venis ad me? 15. Respondens autem Jesus, dixit ei, sine modo, sic enim decet nos implere omnem justitiam. Tunc dimisit eum. 16. Baptizatus autem Jesus, confestim ascendit de aqua, & ecce aperti sunt ei cœli: & vi- dit Spiritum Dei descendentem sicut columbam, & venientem super se. 17. Et ecce vox de cœlis dicens; hic est filius meus dilectus, in quo mihi com- placui.

Joannes Prædicans.

QUÆSTIO I.

Quare Joannes Baptista in deserto tam aspera pœnitentia utebatur; scilicet Cilicio ex pilis Camelorum.

1. A It Text. n. 4. Ipse autem Joannes habebat vestimentum de pilis camelorum, & zonam pelliceam circa lumbos suos: esca autem ejus erat locusta, & mel sylvestre: de quibus latè dixi ci- tato c. 1. q. 25. 26. 27. & 28.

2. Primo, ait Textus. *In diebus illis venit Joannes Baptista prædicans in deserto Judææ, & dicens: Pœnitentiam agite: ipse autem Joannes habebat vestimentum de pilis came- lorum: & maxime ponderandum in verbis, quod antequam Evangelista scribat, quod Joannes inonabat pœnitentiam: pœnitentiam agite, quod de ipso dicat, quod prædicabat: Venit Joannes prædicans: si nondum verba ore præferebat, quomodo prædicabat, habebat vestimentum de pilis camelorum, & zonam pel- liceam circa lumbos suos; esca autem erat locusta Ore tacito, lingua muta, ipsa cilicina vestimen- torum asperitas, ipsa zona pellicea restringens lumbos*

ARGUMENTUM CUM Remissionibus.

A vers. Primò. Prædicat Joannes Bapti- sta pœnitentiam, & per eam præparat ad Chri- stum, Christique gra- tiam. Est explicatum t. 1. in Evangel. lib. 3. cap. 1. & maxime num. 45. Secundo, vers. 13. Christum baptizat, super quem descendit Spiritus sanctus in specie columbæ. Et vox Patris auditur: Hic est filius meus dilectus. Explicavi tom. 1. lib. 3. cap. 2.

lumbos & tenuissimus cibus, pœnitentiam altifone clamabat, ac prædicabat, & inde ante oris loquelam anticipatam asperitatem prædicationem oculis astantium præmittebat, pro quo facit D. Chryostom. statim citandus.

3. D. Chryl. Secundò D. Chryostomus homil. 3. in Imperfecto, ait: Postquam ostendit Joannes, quia ipse est vox clamantis in deserto, prudenter ipse Evangelista subiunxit: Ipse autem Joannes habebat vestimentum, &c. In quo ostenditur, quod sic vita ipsius; nam ipse quidem testificabatur de Christo, vita autem ejus de ipso; nemo enim potest esse testis alterius idoneus, nisi fuerit suus. Ipsa austeritas vitæ in vestitu, & cibo, quo asperissime Joannes utebatur; ipsaque cilicina vestis, pilis camelorum intexta, Præcursori auctoritatem conciliabat; Ut Joannes haberet auctoritatem dandi testimonium de Christo, prius vestium suffragio idoneum se præbebat testem; nam ipse perhibebat testimonium de Christo, austeritas vitæ testimonium proferebat de Baptista, testimoniumque ejus maximè probatum, ac qualificatum reddebat. Sic pergit sanctus Doctor, & inquit: Habebat Joannes vestem non mollem, neque delicatam, sed cilicinam gravem, & asperam, conterentem corpus, potius quam foveentem, ut de virtute animæ ejus ipse habitus corporis loqueretur: Expende ultima verba.

4. D. Remig. Tertio: D. Remigius. Hic ait; Sub hoc habitu vestimentorum, & vilitate ciborum, ostendit se peccata totius generis humani deslere. Joannes non habebat vestem mollem, neque delicatam, sed duram, gravem, & asperam, & conterentem corpus potius, quam foveentem, ut de virtute animæ ejus ipse corporis habitus loqueretur; atqui Joannes ad demandam carnis concupiscentiam asperitatis non egebat, cum esse sanctificatus in utero matris suæ: ad quid ergo tanta austeritas vitæ, ac pœnitentiæ ostendit se peccata totius generis humani deslere: Extrema Charitas Joannis; & si bene agnovisset pro se non esse necessariam duram corporis pœnitentiam, tamen illam voluntariè amplectebatur pro omnium peccatis, de quibus maximè & vehementer exoptabat, ut omnes ad Dominum suum converterentur: inde voluntarios pro omnium salute cruciatus assumpta. Ostendit se peccata totius generis humani deslere.

5. Rabanus Quarto: Maurus Rabbanus sic verba dilucidat; Potest & habitus; & vultus Joannis qualitatem internæ conversionis exprimere: nam austerioribus utebatur indumentis, quia vitam peccantium increpavit. Tota Judæorum Republica vitiis, peccatis, ac abominationibus æstuabat, non delicata; ac pretiosa veste utitur, sed cilicina, & aspera; sicut & agrestis victu, & cibo, quibus motum incendia, proficua oburgatione restringeret, vitam peccantium increparet: Videbat Joannes omnes gregatim ad vitam impudenter ruere, exinde ne jejuna sit reprehensio, illam jejuniis adipat; ne oburgatio foret inermis, illam vestium spinositate obarmat. Nam austerioribus utitur indumentis, quia vitam peccantium increpavit.

6. Joannes cum vitiis peccantium increparet, austeram vitam vitæ peccantium increpavit. Cum Bethulia civitas, oblecta ab exercitu Holophernis vehementer premeretur multa penuria aquæ, ac alimentorum, Ozias summus sacerdos promittit, quod transacto quinto die traderet Civitatem, & cum hoc agnovisset

Judith. 8.

Judith, ad se vocavit presbyteros Chabri, & Charmi, & venerunt ad illam, cum quibus satis probabile est, quod adfuit Ozias. Tunc ait Judith ad illos, c. 8. n. 11. Quod est hoc verbum, in quo consentit Ozias, ut tradat civitatem Assyriis, si intra quinque dies non venerit vobis adiutorium? Et qui estis vos, qui tenetis Dominum? Valde mirabile est, quod una privata femina tanta audacia ad se advocet summum sacerdotem, principesque regni, ac senatores civitatis. Multo tamen mirabilius, quod tam dura reprehensione in eos invehatur, ut dicar, eos tenasse Deum: & esto tentaverint, quid hoc ad unam particularem fortunam pertinebat? Inter hæc omnia illud maximè ponderandum, quomodo summus Sacerdos, principes, ac Magnates pacè reprehensionem accipiunt; nec verbum dicunt, sed obsequenter ejus monitis obtemperant, & de prolatione temporis cogitant. Undè tanta correptionis energia? Ex verbis antecedentibus in ipso cap. 8. num. 6. indaganda est ratio, ubi dicitur quod Judith erat habens super lumbos suos cilicium, jejuna bat omnibus diebus vita sua: Cilicium amictu, & jejunii inedia nacta est Judith efficaciam dicendi, & reprehendi auctoritatem, & suadendi energiam. Victus, & vestitus pretiosa mollietate, Præfulis reprehensionem effeminat. Fœminea autem cibi & vestimenti molesta austeritas virilem fortitudinem, ac auctoritatem in verbis vendicat: unde ad Judith accommodari potest id, quod de Joanne Baptista ait D. Maximus. serm. 2. de Joan. Vestimentum habens de pilis camelis, & zonam pelliceam circum lumbos suos, ut incorporetur hominum mala nullam penitus haberet, vel in veste, vel in epulis voluptatem: De his vide multa in aliis meis libris, verbo: Reprehendo.

Judith incretatura potentium peccata, in asperam pœnitentiam debebat.

D. Maximus

QUÆSTIO II.

Quare Joannes locustis, ac melle sylvestri pro cibo utebatur.

Dicitur in Tex. nu. 4. Esca autem ejus erat locusta & mel sylvestre de quibus egi citato c. 1. q. 27. & 28. Nunc verò aliqua ad majorem doctrinam ex SS. Patribus sunt addenda.

Primo: D. Ambrosius lib. 2. in Lucam, sic rem enucleat. Esca autem ejus erat locusta; Cibus quoque propheticus, index officii, nuntiusque mysterii est. Quid enim tam otiosum ad hominis officium, quam locustas querere, & quid tam plenum ad variis mysterium? nam quo magis ad fructum inutiles, ad usum laboris inertes, ad tacitum fugaces, vaga saltu, ore stridula sunt locustæ, eo convenientius his populi figura gentilis aptatur; qui nullo operis sui fructu, sine gravitate, sine voce sonum querela ederet, verbum vita ignoraret. Hic igitur populus cibus est Prophetarum. Cum quis viderit Joannem, præclarum virtute, ut communi opinione Messias crederetur, pœnitentia admirabilis, totus contemplatione deditus, in prædicatione assiduis, & tamen quod ipse otioso locustarum vacaret aucupio, ut inde in vasta solitudine cibos caperet, quoad speciem res censura digna

7. Textus.

8. D. Ambrosius

Res pro prima specie, ac in tunc censuranda non est.

digna videbitur, & valde aliena à tanto viro, in negotio tam futili occupari, tamen res intimè considerata, mysticam Prophetæ munus adimplebat. Cibus quoque propheticus, index officii, nuntiusque mysterii est. Nam locustæ populam gentilem significant, qui suis erroribus videbatur inutilis ad fructum vitæ æternæ, & iners ad labores pro Christo sustinendos, & fugax à disciplina salutis, & vagus in hac vasta solitudine hujus mundi: eo convenientius his populi figura gentilis aptatur: locustas ergo manducat propheta, in quibus gentiles adumbrantur, quia quo magis ipsi videbantur inutiles, & sine fructu ad vitam æternam, eo magis sunt querendi, ac persecutandi ad salutem, & tanquam aucupio venandi ad vitam, ut sicut cibus propheticus, & Apostolicus ad nutrimentum spirituale animarum. Hic igitur populus cibus est prophetarum.

Conversio gentium cibus propheticus.

9. Galfridus. Secundò Galfridus in capite 11. Matt. apud Tilmanum, ita rem expendit: Joannes vescitur locustis & melle, eis nimirum cibariis, quæ ad manum erant: quibus convenienter instruitur, ut his contenti simus, quæ facilius ad nostros usus occurrunt. Noluit etiam egredi locum solitudinis, ut mutaret pane dulcedinem mellis, quia malè unius dulcedinis dilectio fungitur, dum austeritatis intuitu in gravioris casus periculo festinatur. Valde mirabile videtur, quod Joannes in tam austera pœnitentia, melle pro cibo uteretur: & quamvis illud sit mel sylvestre, quod apud aliquos est dulce, apud alios verò amarum; tamen ipsa vox mellis dulcedinis videtur parum consona cum tanta Joannis austeritate; tamen Joannes finistram hominum judicium, sed obvio melle vescitur, ne extra eremum causa querendi diriozem, & asperiozem cibum per vicos, & civitates, ac frequentes hominum turbas vagari cogeret, in ejusque solitudinis dispendio duriores querat escas: Noluit egredi secum solitudinis, ut mutaret pane dulcedinem mellis, quia malè unius dulcedinis dilectio fungitur, dum austeritatis intuitu in gravioris casus periculo festinatur: melle invictus in eremo pascitur Joannes, ne prophetalis virtus magno naufragio jejune.

Invictus pascitur Baptista in eremo, ne in urbibus vagari queat.

10. Galfridus. Tertio: idem Galfridus, sic pergit, dicens: In melle sylvestri altera potest quidem consolatio designari. Illa videlicet, & in qua Apostolus gloriatur in tribulationibus. Hac consolatio per mel sylvestre meritò designatur, quia nil magis sylvestre & a civibus hujus sæculi extraneum, quam astinare gaudium, quod ingeritur ad tormentum: & forsitan hoc est pax, quam mundus non potest accipere, quia non pacifice potest ingruentis tribulationis angustias sustinere. In dura asperitate eremi melle sylvestri pascitur Joannes. Non simpliciter dicitur mel, sed cum additamento sylvestre; & dum sylvestre scribitur, asperum, agreste, amarum, & acce denotatur. Tamen cibus tam austerus, mel dicitur, ac si lapidissimum melleam dulcedinem spitet, & in tam aspera pœnitentia camelino cilicio am dulciter deliciarur Joannes. Hac ergo consolatio per mel sylvestre meritò designatur: ipsa aspera pœnitentia, ipsa rigida austeritas, ac cibus amarum, tam dulcis, ac suavis erat Joanni, Sylveira in Evang. Tom. VI.

Sylvestris, & rigida pœnitentia austera, mel, & suavis est Joanni.

veluti lapidissimum mel, sicut & Paulus in angustis, ac molestis exultim magno gaudio perfruebatur, gloriamur in tribulationibus. In mundo deliciarum mel convertitur in asperum, & amarum fel. At rigida pœnitentiæ asperitas sit dulcissimum ciborum condimentum.

Quartò: Dum de Joannis cibo lego: esca autem ejus erat locusta, quod juxta communem sententiam, ut jam dixi citato cap. 1. quæst. 7. sunt vulgares bestiolæ, quæ locustæ dicuntur, statim mihi venit in mentem locusta um plaga immissa in Ægyptum, quæ fuit gravissima pœnitentia, qua Phærao molestissimè est afflictus, ut peculiariter inter cæteras plagas mors diceretur, ita ut cum illa maximè premeretur Phærao, locutus est ad Moysen & Aaron: Peccavi in Dominum Deum vestrum, & in vos; sed nunc dimitte peccatum meum, etiam hac vice, ut auferat à me mortem istam, Exod. 10. num. 17. & cur hæc plaga tam durissima inter cæteras habita est, ut tanquam mors reputaretur. Dubium hoc explanat Abulen. quæst. 5. Ut auferat à me mortem istam, &c. Istam plagam vocat mortem, majori nomine appellans quam cæteras, quia ex ea magis se sensit afflictum. Videbat etiam multitudinem earum numerosam, non solum homines quiescere, aut cibos sumere, ne saltem ora aperire, quando mox eaco oris biatu, quotquot poterant mergerentur. Erat hoc Ægyptiis vivens, & manens mors, & morte ipsa vera atrocitas: Id quod Baptista affectu durioris austeritatis communis est cibus ad vitam alendam, ac fovendam, est etiam dixit mortis tormentum Ægyptiis. Voluntarius Joannis locustarum cibus, quo sponte utitur Joannes à votiva voluntate, sic suavescunt, ut ad nutrimentum, ac alimentum vitæ conferant; quæ dum nomine supplicii inferuntur Ægyptiis, & coactè sustinent, sic fauces suo horrore, ac morsu comprimunt, ut ad exacerbissimam mortis tormentum infervant. Ipse idem cibus volenti Joanni est ad fomentum vitæ, qui reluctans Ægyptiis est crudelissimum mortis tormentum.

11.

Exod. 10.

Abulen.

Locusta cibus ad vitam est Joanni. qui Ægyptiis fuit ad panem mortis.

12.

Exod. 7.

Origenes Theodor.

Sanguinis potatio non tamen dedit illis, ut ultionem sedarent. Nam Iustitia dum à Deo puniretur Ægyptiorum Rex, non fuit suavis, contentus plagis à Deo illatis, sed præcepit incantatoribus ultionem angere. Itaque Deus per eos illam.